

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Красимира Бенкова, дф – Тракийски Университет, Стара Загора, на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност “доцент“ в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.4 Социални дейности (Организация и управление на социалните дейности), на Шуменски Университет „Епископ Константин Преславски“

В конкурса за доцент, обявен в Държавен вестник, бр. 65/02.08.2024 г. и в сайта на Шуменски Университет, като кандидат участва Преподавател д-р Христина Коларова-Василева

1. Кратки биографични данни

Преподавател д-р Христина Коларова-Василева е придобила последователно следните образователни степени: Образователна и квалификационна степен „**Бакалавър**“ по специалност „Социална педагогика“ (2000 – 2004) в ШУ „Епископ Константин Преславски“, Образователна и квалификационна степен „**Магистър**“ по Социална работа с бежанци (2004 - 2006) в ШУ „Епископ Константин Преславски“ През 2018 т. година ѝ е присъдена Научната и образователна степен „**Доктор**“ по докторска програма „Теория на възпитанието и дидактиката /Социална педагогика/“ към Педагогически факултет, ШУ „Епископ Константин Преславски“, след защитен дисертационен труд на тема „*Оптимизиране на практическата подготовка на бъдещите социални работници*“

Трудовият стаж на Христина Коларова-Василева преминава от технически сътрудник в сферата на строителния надзор в периода 2007-2011, през социален работник и арт терапевт в социална услуга за деца и лица с увреждания в периода 2012 -2015 г., към преподавателска дейност в катедра „Социални дейности“ на ШУ „Епископ Константин Преславски“ от 2015 към настоящия момент.

2. Общо описание на представените материали

Кандидатът д-р Христина Коларова-Василева участва в конкурса с:

- Монография – хабилитационен труд - 1 ;
- Монография, която не е хабилитационен труд - 1
- Книга, на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор” - 1;
- Научни публикации в нереферирани списания с научно рецензиране и редактирани колективни томови – 7, от които 4 самостоятелни; 3 в съавторство .

3. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата (известни цитирания)

- Общо - 10 цитирания;
- От български автори - 10 цитирания;
- От чужди автори --.0

От така посочените цитирания – 3 са в монографии и колективни толове с научно рецензиране, 7 – в нереферирани списания с научно рецензиране.

4. Обща характеристика на дейността на кандидата

4.1 Учебно-преподавателска дейност

Като преподавател в ШУ „Епископ Константин Преславск, д-р Христина Коларова-Василева извежда дисциплини в специалността „Социални дейности” – бакалавърска и магистърска програми, редовна и задочна форма..

В представената Справка за преподавателската дейност и за наличие на осигурен минимум от преподавателска дейност се отбелязват теоретичните и практико-приложните дисциплини, с които аудиторната заетост на д-р Христина Коларова-Василева е обвързана. Изчерпателно посочени са дисциплини като Методология на социалната работа, Работата по проект, Социална рехабилитация, Социална педагогика, Организация и управление на социалните дейности... Особено важно за обучението на студентите от специалността „Социални дейности” са *Професионалните практикуми и Преддипломни стажове*, в които активното участие на преподавателя за

организиране и координиране на студентската общност и социалните институции е безспорно.

4.2. Научна и научно приложна дейност

Прегледът на представените от д-р Христина Коларова-Василева научни публикации, позволява извеждането на няколко извода с по-общ характер:

- Незасимо от различния ранг, представените статии и доклади в съдържателен план, са обединени от търсения и анализи на проблеми, недостатъчно разработени в специализираната литература, и които могат да се групират в следните тематични полета:

- „Престиж” и „имидж” на социалната работа като професия;
- Разработване на иновативни проекти като практически метод в социалната работа;
- Необходимост от оптимизиране на практическото обучение на бъдещите социални работници и създаване на интерактивна образователна среда при тяхното обучение;
- Социалната дигностика като фактор при вземане на решения в социалната работа.

- Разгледаните теми са теоретично изследвани и практически обосновани. По-важното е, че те очертават период на научно и професионално израстване, на творческо усъвършенстване и прецизиране на научните интереси. Така представените публикации от д-р Христина Коларова-Василева формират тематично разнообразие, но остават в областта на обявения конкурс. Техният анализ дава точна и обективна оценка на постиженията в областта на науката и преподавателската практика на д-р Василева. Очертават научна дейност в направления, в които тя търси възможност за отговор на много въпроси, свързани със социалната сфера и преди всичко с практическата социална работа в България.

- Представените за рецензия статии са резултат от участия в научни форуми. Във всяка от посочените публикации личи очевидното мнение на автора за значимостта им в практиката на социалните дейности.

Като запазва траен изследователски интерес към практическата социална работа, д-р Христина Коларова-Василева прави обект на разгърнат и задълбочен анализ на три проблема – за професионалния престиж на

професията „Социална работа“, за работната култура на ръководителя в социалната сфера и за необходимостта от придобиване на професионални компетенции от студентите от специалност „Социални дейности“. Всеки от посочените проблеми е представен в самостоятелно монографично изследване.

Проблемът за професионалния престиж и имидж на социалната работа е представен в монографията **„Динамика и формиране на професионален имидж и престиж на социалната работа“** /2024 г./ Текстът е разположен на 171 страници, в отделна част подробно е описана използваната и цитираната литература, която съдържа заглавия на български и чуждестранни автори. Работата отговаря на легалното определение за монографичен труд.

Структурно и съдържателно, текстът на монографията е подчинен на идеята да се представи динамиката и процесът на формиране на престижа и имиджа на социалната работа като професия. Анализът е разположен в контекста на тенденцията за нарастващо внимание към социалната сфера и бавно, но видимо признаване на социалната работа като професионална дейност и средство за прилагане на социалната политика в държавата.

В съответствие с тезите на анализа и изведените за тяхното разгръщане задачи, е избрана и формално-логическата структура на монографичния труд: четири части, всяка тематично обособена и логически свързана с другите. В първата глава на работата, авторката е очертала основните методологически предпоставки на анализа. През различните концепции и подходи е изведено както съдържанието на основния понятиен инструментариум – престиж, професия, имидж – така, и изводимите и свързани с него понятия: професионална общност, статут на професионалната група, С особено внимание е разгледан въпроса за професионалния престиж и социологическата традиция за неговата оценка през привлекателността на професията. В логическа изводимост от очертаната методологическа рамка, в следващите части на монографичния труд се проследяват:

- Основните подходи и проблеми относно процеса на формиране на имиджа на социалната работа като професия, както и
- Механизмите за формиране на положителен имидж на социалната работа през две основни опции: роля на управлението в социалната работа, от една страна и от друга, ролята на социалната адаптация.

При анализа на посочените проблеми, в контекста на сравнителен анализ на начина, по който са поставени и изследвани тези проблеми в България и държави с утвърдени традиции в практиката на социалната работа, д-р Христина Коларова-Василева успява да изведе нерешените в българската практика въпроси. Това, много успешно е осъществено в последната част на работата относно организационната комуникация като фактор за формиране на имиджа на всяка социална структура.

Ролята на ръководителя в социалните институции и условията за постигане на професионален успех е обект на анализ в монографията **„Технология на професионалния успех на ръководителя в социалната сфера”** /2024 г./. Актуалността на поставения проблем се налага не само от обстоятелството, че поради изключителната динамика на промените в социалната сфера в България, пред ръководителите на социалните институции са изведени много предизвикателства, в т.ч. професионално-образователни и нормативно-правни, но и заради констатациите за сериозен дефицит на организационна и управленска култура на тези ръководители. В осъзнатост на посочените проблеми, д-р Христина Коларова-Василева представя различни методи и технологии за повишаване ефективността на културата на работа на ръководителите на социалните институции, в частност на социалните услуги. Значимостта на този анализ се определя от връзката му с въпроса за качеството на социалната работа в различните институции – въпрос, изведен в приоритет през послените години, преди всичко в структурите на социалните услуги.

Особен интерес, както за работещите в социалната сфера, но и за тези, които обучават студенти от специалността „Социални дейности” е книгата на д-р Христина Коларова-Василева **„Овластяване на знания, умения и компетенции от студентите от специалност „Социални дейности” по време на практическите занятия”** /2022 г./. Безспорно, проблемите за знанията и уменията, които трябва да придобият студентите/ бъдещи социални работници/, в периода на обучението си е непреходно актуален. В книгата обаче, д-р Христина Коларова-Василева дава допълнителен и много важен аргумент на тази актуалност и значимост през необходимостта от специфични професионални компетенции на социалните работници с цел постигане на ефективна и качествена социална работа. Изчерпателно, но с професионално

внимание, са представени групите професионални компетенции, като компоненти на професионалния профил на социалния работник.

Внимателното преминаване през анализа на текста на представените 3 монографии, закрепва становището ми, че формулираните тези и поставени от д-р Христина Коларова-Василева цели, са постигнати, очертани са решения за редица практически въпроси. В потока на изведените тенденции и дефинирани понятия, впечатление прави изключителната чувствителност на д-р Христина Коларова-Василева към разглежданите проблеми,

Към научната и приложна дейност на д-р Христина Коларова-Василева могат да се прибавят още две активности:

- Участия в разработването и изпълнението на научно-изследователски проекти – 2 национални и 10 университетски изследователски проекта;

- Участия с представяне на доклади в различни научни форуми за периода 2018 – 2024 г.:

 - Научни конференции с международно участие – 9

 - Участие в научнопрактически конференции – 2

 - Участия в Кръгли маси - 4

 - Участия в обучения - 9

 - Участия в семинари – 2

 - Участия в Национален форум – 2

Всички участия са удостоверени със съответните Сертификати.

4.3. Приноси (научни, научно приложни, приложни)

Приносите, представени от д-р Христина Коларова-Василева, са ясно формулирани и разграничени в 2 групи: научни и практико-приложни. Всеки от формулираните приноси препраща към съответните научни трудове като доказателствен аргумент.

Изразявам съгласие с така предложените формулировки и тяхната разграниченост по характер, въпреки очевидна им взаимна обвързаност и разбира се, равнопоставеност, ..

Отчитам актуалността и значимостта на научните и практико-приложни приноси на д-р Христина Коларова-Василева. Академичният, преподавателски опит и практика ми дават основание да изразя увереност за възможността,

научната и практико-приложна продукция да се използва от широк кръг студенти, преподаватели и специалисти в областта на социалните науки, както и при подготовката на специалисти по Социални дейности.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Теоретичните анализи и социални изследвания, преподавателската дейност на д-р Христина Коларова-Василева приемам за резултат от нейните лични, научни и практически усилия с фокус към деликатни, но не достатъчно изследвани проблеми в социалната сфера.

6. Критични бележки

Нямам критични бележки по представената за рецензия документация.

Към представените научни публикации отправям препоръка, свързана с използваните източници за публикация на научните изследвания. Изследователската дейност би спечелила от по-широко публично представяне в индексирани български и международни списания и това би допринесло за по-категоричното присъствие на д-р Христина Коларова-Василева в представянето на изследователските търсения и проекти.

7. Заключение:

Единственият кандидат по обявения конкурс за академичната длъжност „доцент“ – д-р Христина Коларова-Василева отговаря на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилник за атестиране на академичния състав в ШУ „Еп. Константин Преславски“.

Като изразявам удовлетворителното си впечатление от д-р Христина Коларова-Василева като изследовател и преподавател и на основание гореизложеното, предлагам д-р Христина Коларова-Василева да бъде избрана за академичната длъжност “доцент“ в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.4 Социални дейности (Организация и управление на социалните дейности), на Шуменски Университет „Епископ Константин Преславски“

14.12.2024 г

Рецензент:

/проф. К.Бенкова, дф./